

БОЉА КОМУНИКАЦИЈА СА СВЕТОМ

Најновија активност у све богатијој сарадњи Србије и америчке државе Охајо, у оквиру Програма државног партнерства, јесте учешће 15 официра и подофицира Војске Србије на заједничкој вежби са Националном гардом Охајо од 13. до 23. јуна. На полигону Форт Грејлинг, једном од највећих и најпремљенијих у САД, радило се свакодневно од јутра до вечери.

Официри и подофицири Војске Србије допутовали су у Колумбус, главни град државе Охајо, 13. јуна и одмах наредног дана из базе Рикенбакер, авионом америчког ратног ваздухопловства, пребачени су на полигон Форт Грејлинг, где је током јуна Национална гарда Охајо одржавала редовну годишњу припрему јединица за ангажовање у борбеним операцијама и мировним мисијама. На вежби су учествовале јединице авијације, пешадије, инжењерије и војне полиције, са око 4.000 припадника.

Ова прва заједничка вежба планирана је годишњим програмом државног партнерства Србије и Охајо, а детаљи су договорени приликом недавне посете начелника Генералштаба генерал-потпуковника Здравка Поноша Сједињеним Америчким Државама.

На челу нашег тима био је пуковник Петар Ђорнаков, начелник Управе за обуку и доктрину, а координатор активности је пуковник Милан Мојсиловић, помоћник за операције у Здруженој оперативној команди Генералштаба Војске Србије.

На почетку заједничког рада наш тим се сусрео са командантом Националне гарде Охајо генералом Грегоријем Вејтом. Том приликом генерал Вејт је истакао значај ове активности за даљу реализацију Програма државног партнерства, посебно за сарадњу на војном плану где образовање и обука имају приоритет.

Током десет дана вежбовних активности, у кабинетима су пре подне разрађиване штабне процедуре за ангажовање јединица у мисијама и наменским задацима. Наши официри могли су да виде како у америчкој војсци тече процес мобилизације, како се изводи обука, оцењује оспособљеност војничког састава, уводи нова опрема, остварује логистичка подршка...

Посебно је значајна и интересантна била заштита јединица током борбених операција на уређеном полигону, тачније *истуреној оперативној бази*,

на којој се јединице припремају за Ирак. Услови рада и живота у бази готово да су слични онима који војнике чекају у стварном борбеном ангажовању у Ираку. Тло је насуто песком, ради се и спава под шаторима, околу је јако обезбеђење, а у базу се улази на два пункта по строгим процедурама контроле лица и возила. Сви војници и старешине током дана носе прописану опрему за такву базу, а ту су и шлемови и панцири. Чак је и напајање струјом из агрегата, како би се остварили што приближнији услови онима у стварним операцијама.

Поподневни рад одвијао се на том и другим полигонима где је проверавана оспособљеност јединица за реализовање постављених циљева.

Обука припадника резервног састава Националне гарде траје најмање две седмице током лета и по један викенд сваког месеца. Интересовање грађана за такво служење је велико, јер омогућава неке материјалне привилегије, као што је плаћено студирање (чија је цена око 35.000 долара), затим приликом запошљавања, осигурања и слично.

Људи с којима смо разговарали не крију такве мотиве, али увек истичу и жељу за служењем нацији, патриотизам, осећај поноса...

Оно што посебно импресионира је изузетна мотивисаност и озбиљност и старешина који изводе обуку и војника. Иако су температуре достигале 30 степени, то није умањавало њихову ангажованост на извршењу задатака, током целог дана и под пуном ратном опремом. Војници Гарде су војници грађани који првенствено учествују у отклањању последица природних и других несрећа. Међутим, јединице Гарде су веома добро опремљене и обучене и за извршавање борбених задатака.

■ МОТИВИ

За заставника Ентони Мекгроа, техничара у Инжињеријском батаљону, војска је смисао живота. Он тако живи већ 27 година, од којих је шест провео у мисијама по свету, а укупно две у борбеним операцијама. Био је у Кореји, Панами, Хондурасу, у Африци, Италији, Немачкој и Мађарској и у Кореји и Ираку. Тај осећај блискости са друговима, својим војницима, ништа не може заменити, каже Мекгро, признајући да је његов живот једна велика авантура, али посвећена својој земљи.

ПРОГРАМ ДРЖАВНОГ ПАРТНЕРСТВА

– Наша сарадња се успешно развија и има свој континуитет – изјавио је за „Одбрану“ генерал-мајор Грегори Вејт, командант Националне гарде Охаја, на почетку посете наших официра и подофицира ради учешћа у заједничкој вежби. – Генерал Понош и ја срели смо се пре неколико седмица овде у Охају и договорили план активности за наредну годину. Већ у септембру група од 40 припадника Националне гарде Охаја доћи ће у Србију на нову заједничку вежбу. Тиме ћемо обележити годину дана наше успешне сарадње, корисне како за Војску Србије тако и за нас – оцењује генерал Вејт.

Генерал-мајор Грегори Вејт,
командант
Националне гарде Охаја

Сличне оцене о успешности сарадње износи и начелник Генералштаба ВС генерал-потпуковник Здравко Понош.

– Са генералом Вејтом договорено је даље унапређење сарадње у области обуке и образовања. Достизање високих професионалних стандарда у тим областима пред-

ставља улагање у будућност и значајну инвестицију у неопходну интероперабилност Војске Србије – истиче генерал Понош.

Програм државног партнерства Србије и Охаја успостављен је на основу споразума SOFA, који су 7. септембра 2006. потписали председник Борис Тадић и државни секретар Кондолиза Рајс.

Америчке савезне државе тренутно имају 59 таквих споразума са државама широм света. Национална гарда Охаја од 1993. веома успешно реализује такав програм са Мађарском, а наши суседи имају своје partnere, Хрватска–Минесота, Румунија–Алабама, Бугарска–Тенеси, Македонија–Вермонт, Албанија–Њу Џерси и Црна Гора–Мејн.

Тим Војске Србије у америчкој авио-бази Рикенбакер

ОБОСТРАНА КОРИСТ

– Сврха ове посете је да помогне Србији да постигне стандарде ради придружења НАТОу – оцењује пуковник Глен Хамонд, командант Инжињеријске бригаде Националне гарде Охаја и домаћин нашем тиму на заједничкој вежби. – Зато ова сарадња има одређене кораке како би се тај циљ постигао. Заједно ћемо радити на више нивоа, културном, друштвеном, и наравно војном, јер за официре су важни сви ови аспекти. При том ћемо учити једни од других, а наша сарадња биће све садржајнија како би и Војска Србије била што боље организована. Због тога ћемо вам, будите сигурни, предочити сва наша искуства – рекао нам је пуковник Хамонд поводом посете делегације Војске Србије.

Заставник Пеки Херцог већ 23 године ради у Главном штабу Националне гарде Охаја. Студирала је музику, али се због оца пуковника определила за војни позив. Ради на развоју и заштити информационог система, али музику није занемарила. И сада повремено наступа, за клавиром или са флаутом, на неким пригодним манифестацијама. А њен успех у војној каријери најбоље потврђује податак да је једна од само две жене у Националној гарди Охаја која има тај највиши подофицирски чин.

Водник Моника Патон ради такође у Главном штабу и признаје да се због солидних материјалних примања определила за рад у Гарди, где је већ десет година.

Опредељење за војску потпуковника Барбаре Бакмајер мотивисано је љубављу према том позиву. За разлику од претходних саворника који су у Националној гарди запослени пуно радно време, она је у цивилству успешан правник, али ће овог децембра навршити пуних 27 година непрекидног ангажовања у резерви Националне гарде. Налази се на високој дужности једног од помоћника команданта бригаде за подршку.

У резерви Гарде је и 23-годишњи поштански службеник Чо-саја Мартин. Има чин специјалисте, а то је један од виших војничких чинова, који је брзо заслужио јер се определио да једну годину проведе у борбеним операцијама у Ираку. *Било је тешко, више него тешко и опасно, каже Мартин, али морао сам то урадити јер је то мој дуг отаџбини.* По недавном повратку из Ирака оженио се

ФОРТ ГРЕЈЛИНГ

Полигон у Грејлингу налази се у држави Мичиген и један је од највећих и најпремљенијих у САД. Ту се америчка војска и припадници Националне гарде обучавају већ скоро сто година. Национална гарда Мичигена ту спроводи комплетну обуку, Национална гарда Охаја због близине користи полигоне за бројне активности, а националне гарде осталих држава и америчка војска долазе на сложеније облике обучавања због погодности које камп пружа.

Централни објекат је база смештена уз језеро Маргарета, у веома живописној природи, и има све садржаје за боравак, односно живот и рад војника и старешина. Кабинети за обуку су из-

Пуковник Глен Хамонд са српским официрима

и сада наставља обуку у Националној гарди, али не планира скоро у иностране војне операције.

Најзанимљивији је био случајни сусрет са Бојаном Дикићем, испред продавнице у бази у Грејлингу. Он је рођен 1981. године у Косовској Каменици, а од 1992. је у Охају, где иначе живи око 200.000 Срба. Бојан је војник резервиста у Гарди и потписао је трогодишњи уговор због финансирања својих студија криминологије, јер жели да буде полицајац-детектив. Није сигуран да ли ће после истека уговора продужити своје ангажовање у Гарди, али каже да зна бројне примере људи који ту остају све до пензионисања.

РАЗМЕНА ИСКУСТВА

Наши официри су активно учествовали у раду бригадног тима који је на овој великој годишњој вежби припремао и проверавао јединице. Том приликом размењивана су искуства, јер је америчке официре занимало каква ми решења имамо у сличним ситуацијама.

Поред ових активности припадници наше делегације имали су прилике да се превозе различитим врстама ваздухоплова и да гађају митраљезом из хеликоптера, бацачем граната и тешким митраљезом. Показали су при том солидно умеће које су домаћини похвалили. Посебно интересантна је била употреба симулато-

ванредно опремљени, објекти за смештај веома функционални, а ту су и бројни пратећи садржаји, као што су кухиње, ресторани, продавнице, перионице и друго. Један број старешина који опслужују базу ту стално бораве са породицама, а за децу је организован превоз до школа у околини.

Тај велики комплекс америчкој војсци поконио је богаташ из краја Расмус Хансон, 1913, а прве вежбе на уређеном полигону изведене су 1914. године. Име је добио по малој риби званој *грејлинг*, сличној пастрмци, која живи у чистим водама околних река. Простире се на веома широком простору, а удаљеност између појединих наменских полигона је и по неколико десетина километара. Пружа изванредне услове за обуку свих специјалности, са уређеним стрелиштима за гађања из пешадијског и артиљеријског наоружања и из хеликоптера.

Део комплекса је и велики аеродром на који могу да слећу борбени и транспортни авиони америчког ратног ваздухопловства.

НАЦИОНАЛНА ГАРДА ОХАЈА

Укупно бројно стање Националне гарде Охаја је близу 16.000 припадника. Од тога у Копненој војсци је преко 10.000, а у Ратном ваздухопловству преко 5.000. Са пуним радним временом ангажовано је око 3.000 официра, подофицира и лица на преко 30 различито профилисаних занимања. Остали су ангажовани повремено, при редовној обуци или другим поводима. Тренутно је на неки од предвиђених начина ангажовано преко 1.000 припадника на десетак и више локација у свету и на задацима у САД, а у подршци глобалном рату против тероризма до сада је учествовало преко 9.000 војника и официра Националне гарде Охаја.

Све ове активности покрива годишњи буџет од преко 415.000.000 долара. Од тога, 13.271.271 је из буџета државе Охајо, а 403.383.758 из федералног буџета (за Ваздухопловство 212.685.153 долара, а за Копнену војску 190.698.605 долара).

Ваздухопловство Националне гарде Охаја располаже са 61 авионом, од тога 35 је F-16, а Копнена војска има још 22 хеликоптера. Број возила је преко 2.000, а разног наоружања око 13.000 комада.

Према укупној снази и значају Гарда Охаја је међу првих пет у САД, поред Гарди Тексаса, Њујорка, Пенсилваније и Калифорније.

Током читаве америчке историје Национална гарда Охаја међу првима је ангажована у свим борбеним операцијама широм света. Тако је било у Првом и Другом светском рату, затим Кореји, Вијетнаму, сада у Ираку и Авганистану.

Износeћи своје утиске о овој посети, вођа нашег тима пуковник Петар Ђорнаков истиче високу професионалност припадника Гарде и њихову изузетну отвореност и приврженост програму државне сарадње коју Србија има са државом Охајо.

– Тежиште нашег интересовања била је обука, посебно процес планирања и управљања обуком, евалуација односно сертификација војника и старешина за извршавање борбених задатака, коришћење симулатора и симулације у обуци, непосредна организација обуке и гађања и позадинско обезбеђење логоровања и обуке – каже пуковник Ђорнаков и додаје да се један од најснажнијих утисака

ра за обуку војника, тимова и мањих јединица, на којима су припадници нашег тима имали прилике да се опробају. Једна од најкомплекснијих ситуација је кретање колоне возила у урбаним срединама, са осматрањем околине, реаговањем на опасности и различите инциденте, до напада на колону...

Током посете стечена је реална слика процеса обуке у америчкој војсци и то у свим њеним фазама. Иако је обука у свим војскама слична, виђено је доста нових решења, посебно у супростављању савременим безбедносним изазовима. На томе се у америчкој војсци јако инсистира, а како су њихова нова искуства свакодневна из ангажовања широм света, отуда се обука стално унапређује. Отуда интересовање свих, па и наше, да се на лицу места сагледа како и шта ради најјача војна сила света.

САРАДЊА СЛУЖБИ ЗА ОДНОСЕ СА ЈАВНОШЋУ

Током посете Охају пуковник Раде Каран из Управе за односе са јавношћу имао је сусрет са др Марком Вејдом, директором у Главном штабу Националне гарде за односе са јавношћу.

Потврђена је досадашња добра сарадња на размени информација о спровођењу Програма државног партнерства између Србије и Охаја, а с обзиром на пораст броја активности та сарадња биће још садржајнија.

односи на место и улогу подофицира који је организован по принципима постојања подофицирског кора. Подофицири у Националној гарди Охајо, као и у многим другим армијама у свету, имају централну улогу у мотивисању и бризи за војнике али и у реализацији обуке. Наравно, положај подофицира, посебно командних и штабних, адекватан је и степену одговорности које имају.

– На многим местима где бисмо очекивали официре, сретали смо подофицире који су импоновали својим ауторитетом, који се заснивао на њиховој способности и стручности да самостално извршавају веома одговорне задатке – каже пуковник Ђорнаков.

У својој оцени ове посете пуковник Милан Мојсиловић истиче следеће:

– У потпуности су испуњена сва очекивања са којима смо дошли овде. Наш циљ је темељно разрађен и реализован. Искуства која смо стекли у одређеној мери моћи ћемо да применимо у обуци наших војника и јединица, како бисмо постигли бољу комуникацију и интероперабилност са другим армијама света.

После ове вежбе, за септембар је најављен долазак групе од 40 официра и подофицира Националне гарде Охаја у Србију. На нашим полигонима биће настављен процес оспособљавања Војске Србије за заједничке операције у мировним мисијама у свету. ■

Раденко МУТАВЦИЋ
Снимили Кимберли ЧОУ и Арон ТЕСТА